Turkish Studies *Economics, Finance, Politics*

Volume 14 Issue 4, 2019, p. 1293-1308

DOI: 10.29228/TurkishStudies.39743

ISSN: 2667-5625

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info / Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 14.11.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 28.12.2019

📅 *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (21.12.2019)-Referee 2 (26.12.2019)

This article was checked by iThenticate.

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİNİN ÖRGÜTSEL PERFORMANSA ETKİSİ: TR81 BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Gülay İRAK* - Şiraslan MAMMADOV**

ÖZ

Muhasebe Bilgi Sistemi, örgütsel düzeyde muhasebe bilgisinin tanımlanması, toplanması, kaydedilmesi ve yorumlanmasını içermektedir. Güvenli veri depolama özelliğine sahip, şirketin hedefleriyle uyumlu, güvenilir, yönetime ihtiyaç duyduğu bilgiyi sağlayan, zamanında rapor üreten, muhasebe standartları, yasa ve kanunlarla uyumlu, hata ve hileleri önlemek için tasarlanmış, işletme bilgilerini doğru ve eksiksiz bir biçimde yansıtan etkin bir muhasebe bilgi sistemi, örgütün performansının geliştirilmesinde örgütsel yönetime yardımcı olan bir araçtır. Etkin muhasebe bilgi sistemi işletmelerde, maliyet tasarrufu sağlamakta, kalite ve verimliliği artırmakta, işletmeye rekabet avantajı sağlamakta, daha doğru ve etkin kararlar alınmasında yönetime yardımcı olmakta, çalışanların işletmeye bağlılığı ve müşteri memnuniyetini artırmaktadır.

Dünya’da ve Türkiye’de muhasebe bilgi sisteminin işletmelerde uygulanması ve uygulama ile elde edilen yararlar kapsamlı bir şekilde araştırılmıştır. Bununla birlikte güncel literatürde muhasebe bilgi sistemi ile örgütsel performans arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışma, muhasebe bilgi sisteminin örgütsel performans üzerindeki olası etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini içine alan TR81 bölgesinde faaliyet gösteren 120 üretim işletmesi yöneticilerine yüz yüze anket yöntemi uygulanmış olup elde edilen veriler istatistiki yöntemler aracılığıyla analiz edilerek yorumlanmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre; muhasebe bilgi sistemi ile örgütsel performans arasında pozitif yönde istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmış olup,

* Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, E-posta: gulay.girak@beun.edu.tr.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, E-posta: aslan.memmedli@gmail.com.

muhasabe bilgi sisteminin %33,4 seviyesinde örgütsel performansdaki değişimi açıkladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Bilgi Sistemi, Örgütsel Performans, TR81 Bölgesi.

THE EFFECT OF ACCOUNTING INFORMATION SYSTEM ON ORGANIZATIONAL PERFORMANCE: THE CASE OF TR81 REGION

ABSTRACT

Accounting Information System includes the definition, collection, recording and interpretation of accounting information at the organizational level. An effective accounting information system with secure data storage; consistent with the company's objectives; reliable; providing the information that management needs; generating timely reports; complying with accounting standards, laws and regulations; designed to prevent errors and frauds; accurately and completely reflecting business information is a tool that helps organizational management in improving the performance of the organization. An effective accounting information system provides cost savings, increases quality and productivity, provides competitive advantage to the enterprises, helps management in making more accurate and effective decisions, and increases employee loyalty and customer satisfaction.

In the world and Turkey in accounting information system implementation and success of the business has been investigated in a comprehensive manner. However, there is a limited number of studies in the literature examining the relationship between accounting information system and organizational performance. This study aims to analyze the possible impact of accounting information system on organizational performance. In this context, data obtained by using face to face survey method for 120 production enterprises operating in TR81 region including Zonguldak, Karabük and Bartın provinces were analyzed and evaluated with statistical methods. According to the results obtained in the study; It has been found that there is a statistically significant relationship between accounting information system and organizational performance and it is found that accounting information system explains the change in organizational performance at the level of 33.4%.

STRUCTURED ABSTRACT

In today's globalizing world, it is important for businesses to respond rapidly to continuous change, to anticipate changing conditions and to succeed in competitive environment. Accounting Information System (AIS) is needed to provide accurate, relevant, timely and reliable information that is necessary for businesses to continue their activities in an highly competitive environment. AIS, processes the financial data related to the enterprise and turns it into useful information that can be

used in planning, decision-making and control activities. In addition, it contributes to the effective and efficient execution of business activities.

AIS is very important in organizational management and effective internal control system. In the decision-making, performance appraisal, planning and control activities of the management, the information produced by AIS should be compatible with the needs of the organization. Efficient, flexible and reliable MBS affects organizational performance in enterprises. With AIS, information loss in the organization is prevented, effective and correct decisions are taken, employees are more dominant in their business and they are able to produce innovative solutions, it creates competitive advantage by using the knowledge it possesses and the quality and service of the product is improved by transferring the information directly to all services and products in the organization.

In this study, the possible effect of AIS on organizational performance was investigated. In addition, the importance of AIS to increase the organizational performance of enterprises has been emphasized. The main feature that distinguishes this research from other researches is the limited number of studies in the native and foreign literature ((Onalapo and Odetayo (2012); Soudani (2012); Samuel (2013); Basel et al. (2016); Kpurugbara et al. (2016). Fekade (2017), Qamruzzaman (2014), Alnajjar (2017); Trabulsi (2018)).

AIS is a tool that helps organizational management in controlling the operations of the businesses and improving their performance. At the organizational level, the AIS includes the identification, collection, recording and interpretation of accounting information. In this context, the possible effect of MBS on organizational performance was investigated.

In this study face to face survey method was used as data collection method. The questionnaire prepared in this context consist of two parts. The first part of the questionnaire includes demographic characteristics. The questions in the second part were prepared to measure the impact of the AIS on organizational performance. The survey was applied to the general manager, assistant general manager, financial manager and accounting managers of 120 enterprises out of 284 enterprises operating in the manufacturing industry in TR81 region, which includes the provinces of Zonguldak, Karabük, Bartın. The data related to the valid survey answered by the participants were analyzed in SPSS 22.0 program.

In the statistical analysis stages, the reliability test was first applied (Cronbach Alpha Coefficient) in order to see the consistency of the responses to the survey and it is observed that the data are highly reliable and the analyses are consistent. In the second step, descriptive statistical analysis was applied and the result were interpreted. The frequency analysis was carried out about the gender of the enterprises participating in the research and the respondents who answered the survey, the position of the enterprise, the activity period of the enterprise, the activity area of the enterprise, the period of exportation of the enterprise, the place where the accounting transactions are followed and the provinces where the survey application is conducted.

In the third stage, the normality test was applied to the data. Kolmogorow – Simirnov and Shapiro – Wilk W test was used to test whether the data showed normal distribution and at the same time, kurtosis and swekness values were examined. It was concluded that the data was distirbuted normally with 95% confidence. In the fourth stage, T test and One Way Analysis of Variance were applied to test whether the operational characteristics differ significantly on AIS. For the one-way analysis of variance, it was concluded that there is no significant difference between the positions in the enterprise, duration of operation, main activity area, whether or not to export, where the accounting transactions are followed and the provinces where the survey is applied with 95% confidence. In the fifth stage, correlation analysis was applied to measure the relationship between AIS and Organizational performance and showed a positive correlation between AIS and Organizational Performance with a correlation coefficient of 0.579 according to the correlation analysis result. In the last stage, Simple Linear Regression Analysis was performed to measure the effect of AIS on organizational performance. R^2 value was calculated as 0,336. This value demonstrates the ability of AIS to explain organizational performance. That is, the 34% change in the dependent variable (organizational performance) is explained by the independent variable (AIS) included in the model. According to the results of the ANOVA table H1: AIS has a significant effect on organizational performance, hypothesis is accepted.

When the main hypothesis of the study was evaluated, it was found that AIS had a positive effect on organizational performance. Accordingly, the main hypothesis was confirmed in the study. In this context, it is recommended that business management who attach importance to improving organizational performance and service quality should give importance to AIS and use it effectively in their businesses. By providing AIS in organizations with a secure and flexible structure, rapid information flow between units can be provided and this structure can form the basis for making the right decisions in the enterprises. The development of AIS in enterprises should be supported by senior management and the information system should be implemented effectively in the enterprise considering employee performance. It is also important that the transfer of information is regular and uninterrupted in the AIS and care should be taken as it affects organizational performance.

Keywords: Accounting Information System, Organizational Performance, TR81 Region.

1. Giriş

Küreselleşen Dünya’da sürekli değişime hızla yanıt vermek, değişen koşulları önceden tahmin etmek ve ekabet ortamında başarılı olmak günümüzde işletmeler açısından önem arz etmektedir. İşletmelerin içinde bulunduğu yoğun rekabet ortamında faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde devam ettirebilmeleri için gerekli olan doğru, ilgili, zamanlı ve güvenilir bilgiyi sağlayacak Muhasebe Bilgi Sistemine (MBS) ihtiyaç duyulmaktadır. MBS, işletme ile ilgili mali verileri işleyerek, işletmelerin planlamada ve karar almada, kontrol faaliyetlerinde kullanabilecekleri yararlı bilgilere dönüştürmektedir. Ayrıca MBS işletme faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamaktadır.

Örgüt yönetiminde ve etkin iç kontrol sisteminde MBS çok önemlidir. Yönetimin karar alma, performans değerlendirme, planlama ve kontrol faaliyetlerinde, MBS'nin ürettiği bilginin örgütün gereksinimleri ile uyumlu olması gerekmektedir. MBS'nin örgütler açısından faydaları, muhasebe bilgisinin kalitesini geliştirilmesi; performans değerlemesi ve karar alma sürecini iyileştirmesi; iç kontrol ve şirketin işlemlerini kolaylaştırması'dır. İşletmelerde MBS'nin tasarımı, örgütsel performansı artıracak şekilde, geliştirilen işletme stratejileri ile desteklenmelidir.

Çalışmada MBS'nin örgütsel performans üzerinde etkisinin bulunup bulunmadığı araştırılmıştır. Ayrıca işletmelerin örgütsel performansını artırmaları için MBS'nin önemi üzerinde durulmuştur. Bu araştırmayı diğer araştırmalardan ayıran en temel özellik yerli ve yabancı literatürde bu konuyla ilgili sınırlı sayıda çalışmanın olmasıdır.

Bu amaçla, çalışmada öncelikle MBS ve örgütsel performansa ilişkin teorik bilgiler verilmiş olup MBS ile örgütsel performans arasındaki ilişki literatür taraması kapsamında açıklanmıştır. Çalışmanın uygulama kısmında ise, MBS'nin örgütsel performans üzerindeki etkisini açıklayabilmek için TR81 Bölgesinde faaliyet gösteren üretim işletmelerinde çalışan yönetici ve muhasebe meslek mensupları üzerinde yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen veriler, SPSS 22.0 ortamında analiz edilerek değerlendirilmiştir.

2. Kavramsal Çerçeve

Çalışmanın bu bölümünde Muhasebe Bilgi Sistemi, Örgütsel Performans ve Muhasebe Bilgi Sisteminin Örgütsel Performansa etkisi incelenmiştir.

2.1. Muhasebe Bilgi Sistemi

Muhasebe, işletmelerin varlık ve kaynak yapısını etkileyen mali nitelikli işlemleri kaydeden, sınıflandıran, özetleyerek raporlayan ve analiz eden bir bilim dalıdır. Muhasebe karar almada, planlamada, denetlemede ve performans değerlemede işletme içi ve işletme dışı çevreye ihtiyaç duyacağı mali bilgileri işleme ve aktarma süreçlerini kapsamaktadır.

Muhasebe bilgi sistemi, işletme yönetiminin finansal kontrol fonksiyonunu yerine getirmesinde, duran ve dönen varlıklarının kontrolünü mümkün kılmak ve gelecekte yapılması hedeflenen yatırımları planlamak için ihtiyaç duyulan mali bilgileri elde etmek için oluşturulan sistem elemanlarının bütünü olarak ifade edilmektedir (Sürmeli vd., 2006: 78). MBS'nin bir işletmede temel görevi, bölümler arasında iletişimin sağlanması, bilgiden yararlanmak isteyenlerin tutarlı karar almalarına yarayacak verilerin toplanması, analiz edilmesi ve raporlar halinde detaylı bir şekilde kullanıcıya ulaştırılmasıdır (Civan ve Kara, 2003: 117)

MBS, işletme bilgi sisteminin temelini oluşturan unsurlarından biri olup faaliyetlerinin devamlılığı hususunda işletmelerin geleceğe yönelik hedeflerine ulaşmasını amaçlamaktadır. Ayrıca, bilgi kullanıcılarının ihtiyacı olan bilgileri üretmek ve bu bilgilerden yararlanmalarını sağlamak da MBS'nin amaçları arasında yer almaktadır. MBS'nden elde edilen bilgilerin işletme ilgililerine yarar sağlayabilmesi için, bilgiye hızlı, kolay, en düşük maliyetle ve zamanında ulaşma imkanı sunmalıdır (Demir, 2005: 147).

Küresel alanda MBS' nin önemi zaman geçtikçe daha da iyi bir şekilde kavranmakta, sistemin düzenli ve zamanında kullanıcılara bilgi akışı sağlamasının gerekliliğinin üzerinde durulmaktadır. Uluslararası işletmelerle ilgili sermaye sahipleri, finansal verileri inceleyerek elde edilen sonuca göre yatırım kararları vermektedirler. Bu anlamda finansal raporların güvenilir olması için MBS'den elde edilen bilgilerin sağlıklı ve güvenli kaynaklara dayanması, şeffaf ve güvenilir olmasına gerek duyulmaktadır. Bu nedenle MBS, dış kaynak kullanıcılarına sunulan tabloların şeffaf, sorumlu ve hesap verilebilir bir anlayışla hazırlanmasında önemli bir araçtır (Dinç ve Abdioğlu, 2009: 161).

2.2. Örgütsel Performans

Son yıllarda işletmecilik anlayışında yaşanan değişim ve gelişmeler, işletmeler arasındaki yoğun rekabet ve var olma mücadelesi, işletmelerde organizasyon veya örgüt kavramının oluşmasında etkili olmuştur. Değişimlere uyum sağlama çerçevesinde örgütler, gereken performansı yakalama ve en önemlisi elde edilen performans başarısını devam ettirme mücadelesini vermektedirler (Grady, 1991: 47).

Performans, hedeflenen amaçlara yaklaşma derecesi ve önceden planlanmış olan görevlerin gereği olarak standartlara uygun davranışların gösterilmesidir (Can ve Akgün, 2001: 170). Performans, işletmelerin amaçlarına ulaşma düzeyini ve başarısını tanımlayan diğer bir deyişle işletmenin amaçlanan hedeflere ulaşma düzeyini içinde barındıran bir kavram olarak da ifade edilmektedir (Mistepe, 1998: 17).

İşletmeler açısından bakıldığında örgütsel performans kavramı kapsam olarak gösterilen tanımlamaların aksine farklı anlam içermemektedir. İşletmelerde bir iş sisteminin performansı, öngörülen zaman dilimi içerisinde elde edilen çıktı miktarı ya da çalışma sonucu işçinin verimliliğidir. Bu sebeple performans, gösterilen tüm çabaların değerlendirilmesi olarak tanımlanmakta ve aynı zamanda işletmelerde verilen görevin tamamlanma derecesi olarak algılanmaktadır. İşletmelerin belirli hedeflere ulaşmak ve görevlerini gerçekleştirmede toplam performansın bilinebilmesi için örgütün girdileri ile çıktıları arasındaki ilişkilerin ve sonuçların ölçülüp değerlendirilmesi gerekmektedir. İşletme yöneticilerinin üstlendiği esas sorumluluklardan biri de yöneticisi oldukları işletmenin stratejik amaçlarını kusursuz bir şekilde planlamaktır ki bu da genel olarak işletmelerde performans göstergeleri ile ilgilidir. Bununla birlikte, işletmelerde çalışan performanslarının belirlenmesi ve aynı zamanda çalışanların işletmenin amaçlanan hedeflere ulaşmasındaki katkıları da çok önemlidir (Grady, 1991: 49).

Örgütsel performans, ekonomik ve örgütsel bakış açısı şeklinde iki başlık altında özetlenebilir. Ekonomik bakış açısı, dışsal ve rekabetçi pazar güçlerinin önemine odaklanır. İşletmelerin davranışsal ve stratejik konumunu ve aynı zamanda onların çevre ile uyumunu örgütsel bakış açısı dikkate alır. Örgütlerde performans anlayışları günümüze kadar ürekli değişmiş ve gelişim göstermiştir. Bu gelişim ve değişime ayak uyduran işletmeler düşük maliyetle daha çok çıktı ve yüksek kâr marjı elde etmektedirler. İşletmeler günümüzde müşteri tatminine, kaliteye, yeniliğe rekabet koşullarının gereği olarak çok farklı değişkenlere ağırlık vererek, gelecekte de var olmayı hedeflemektedir (Phillips, 1999: 173)

Örgütsel performans göstergeleri günümüze kadar değişen ve gelişen bir süreçten geçmiştir. Literatürde bu konu üzerinde araştırma yapan akademisyenlerin işletme performansında öncelik tanıdıkları göstergelerden Deming, 14 performans göstergesine değinmiştir. Bunlar; işletmelerde yöneticilerin ürün ve hizmetlerin geliştirilmesinde katkıda bulunmak, teknolojiye ayak uydurmak, kalite kontrolü, işletmede fiyat temeline dayalı politikaları terk etmek, girdileri bir tedarikçiden temin ederek toplam maliyetleri minimum düzeye düşürmek, planlama, üretim ve hizmet süreçlerini işletmenin temel hedefleri doğrultusunda geliştirmek, iş kazalarını önlemek için çalışanları bu konularda bilinçlendirmek, korkuları yenmek, liderliği uygulamak ve kurumlaştırmak, çalışanların birbirine destek olmasını sağlamak, sloganları özendirmek, çalışanlar için hedef belirlemeyi ortadan kaldırmak, yıllık değerlendirme ya da liyakat sistemlerinden vazgeçmek, üst yönetimde bu ilkelerin uygulanmasına destek olmak ve katılmaktır. Venkatraman ve Ramanujam'ın çalışmalarında işletmelerin performansının 3 göstergesinin olduğu görülmektedir. Göstergelerin birincisi ve en önemlisi strateji araştırmalarında yararlanılan finansal performans aynı zamanda öz sermayenin getirisi, satış artışı, karlılık gibi muhasebe esaslı ölçütlerden oluşmaktadır. Diğer bir boyut ise ürünün pazara sunumu, pazar payı pozisyonu gibi finansal olmayan operasyonel kriterleri de içeren işletme performansı olarak ifade edilmektedir. Üçüncü ve en önemli performans göstergesi olan örgütsel

etkinlik literatürde en fazla kavramlaştırılan performans türü olarak görülmektedir ve en geniş kapsamlı stratejik yönetim aracıdır (Bakıoğlu, 2001: 39-43).

2.3. Muhasebe Bilgi Sisteminin Örgütsel Performansa Etkisi: Literatür İncelemesi

MBS, işletmeler için hayati öneme sahiptir. Öte yandan MBS, verileri ve bilgileri toplayarak bunları karar vericilere rapor etmekte ve uygun tasarımı sayesinde karar almada, işletme faaliyetlerini doğru bir şekilde gerçekleştirmek için yönetime yardımcı olmada ve işletmenin performansını ölçmede örgütleri desteklemektedir.

MBS, bilgi ve teknoloji alanına dâhil edildiğinde örgütlerde ekonomik, finans ve performans alanı ile ilgili konuların yönetimi ve kontrolünde yardımcı olmak için tasarlanmış bir araç olarak görülmektedir. Aynı zamanda teknolojiadaki gelişmeler, işletmelerde MBS'ni stratejik bir bakış açısıyla oluşturma ve kullanma olasılığını artırmaktadır.

MBS'ye yapılan yatırımın artması, kurum kültürünü daha esnek ve daha güçlü kılmakta ve bu da işletmenin değişen çevre koşullarıyla yüzleşmesini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca MBS, örgütsel süreçlere kolaylık getirmekte, süreçlerdeki engelleri azaltarak performansı artırmakta ve bu da sermaye piyasalarına olası erişimi mümkün kılmaktadır.

MBS'nin Örgütsel Performans üzerindeki etkinliği aynı zamanda karar vericilerin, sistem tarafından üretilen bilgilerin işletme süreçlerini, yönetim raporlarını, bütçeleme ve işletme içindeki kontrol gereksinimlerini karşılamada kullandığı bilginin kullanılabilirliğine ilişkin algılarına da bağlıdır. Bazı araştırmalar MBS'nin örgütsel performans üzerindeki etkinliğinin, kullanıcıları memnun eden çıktı bilgisinin kalitesine bağlı olduğunu göstermektedir.

Yerli ve yabancı literatürde MBS'nin uygulanması ve başarısı kapsamlı bir şekilde araştırılmıştır. Türkiye' de ve Dünya'da MBS ile Örgütsel performans arasındaki ilişkiyi inceleyen literatürde yer alan çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Soudani (2012); Yaptığı çalışmada, etkin örgütsel performans için MBS'nin faydaları araştırılmıştır. Dubai finans piyasasında işlem gören 74 işletmeye anket uygulanmış, anket formunda yer alan sorularla MBS ile örgütsel performans arasındaki ilişkiyi analiz etmek amaçlanmıştır. Analizde ilk olarak MBS'nin finansal performansı etkileyen en önemli faktör olduğu, ikinci olarak finansal performans ve performans yönetiminin örgütsel performans üzerinde etkili olduğu, üçüncü olarak MBS'nin karar alma sürecinin geliştirilmesi, muhasebe bilgisinin kalitesi, performans değerlendirme, iç kontrol ve işletmelerin işlemlerini kolaylaştırmada etkili olan muhasebe ve finans bilgisinin toplanması, kaydedilmesi ve işlenmesiyle örgütsel bir performans oluşturulmasında önemli bir faktör olduğu, dördüncü olarak MBS ile performans yönetimi arasında ilişki olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Onaolapo and Odetayo (2012); Yaptıkları çalışmanın amacı, Nijerya'da seçilmiş inşaat işletmelerinde MBS'nin örgütsel performans üzerindeki etkisini araştırmaktır. Çalışma özellikle muhasebe bilgisinin karar alma ve finansal raporların kalitesi üzerindeki etkisini incelemiştir. Analiz sonucunda MBS'nin örgütsel performans üzerinde etkili olduğu ispatlanmıştır. Çalışma ayrıca MBS'nin finansal raporları iyileştirdiği ve daha iyi karar alınmasını sağladığını da vurgulamıştır.

Samuel (2013); Yaptığı çalışmada, muhasebe bilgi sistemlerinin Kenya'daki otomobil işletmelerinin etkinliği üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda sektörde faaliyet gösteren işletme çalışanlarından 48'ine anket uygulanmıştır. Sonuç olarak MBS'nin örgütsel kontrol ve yönetim kararlarında önemli olduğu ve MBS ile örgütsel performans arasında ilişki olduğunu vurgulamıştır.

Md.Qamruzzaman (2014); Yaptığı çalışmada, Bangladeş'te sigortacılık sektöründe MBS'nin işletmenin işlem verimliliği, iç kontrolü ve performans yönetimi üzerindeki etkisini

araştırmıştır. Sigorta işleriyle uğraşan 240 kişiden oluşan örneklemin 150'sinin anket sorularına verdiği cevaplar analiz amaçlı uygun görülmüştür. T-Testi, ANOVA, Korelasyon ve Paired Örneklem T Testi gibi farklı istatistiksel araçlar kullanılarak örgütsel performans ile MBS arasındaki ilişki ve etki değerlendirilmiştir. Çalışma, MBS'nin kuruma etkin ve verimli iç kontrol sağlayarak ve müşterilere istenilen kalitede hizmet sunarak işletmelerin performansını artırmada önemli bir katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Basel vd. (2016); Yaptıkları çalışmada, MBS' nin başarı faktörleri olan bilgi kalitesi, sistem kalitesi, hizmet kalitesi ve veri kalitesinin örgütsel performans üzerindeki etkisi incelenmiştir. Ürdün'deki ticari bankalarda çalışan genel müdür yardımcılarına hazırlanan anket formu uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda örgütsel performansı artırmada hizmet kalitesi, sistem kalitesi ve bilgi kalitesinin önemli MBS başarı faktörlerinden olduğu, örgüt kültürünün bilgi kalitesi, veri kalitesi ve sistem kalitesi ile etkileşime girerek performansı artırmaya yardımcı olduğu ispatlanmıştır.

Esmeray (2016); Yaptığı çalışmada, Kayseri'de KOBİ'ler tarafından MBS' nin kullanımı ile firmaların performans göstergeleri arasındaki ilişkiyi ölçmeyi amaçlamıştır. Araştırmada Organize sanayi bölgesindeki 60 firma ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler genelleştirilmiş en küçük kareler tekniği ile analiz edilmiştir. İstatistiksel analiz sonuçlarından, MBS kullanımı ile yöneticilerin eğitim seviyesi arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, çalışan sayısı arttıkça MBS kullanımının da arttığı ve MBS kullanımı ile satışlar, kar ve müşterilerde büyüme arasında pozitif yönde ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Kpurugbara vd. (2016); Yaptıkları çalışmada, Nijerya'nın Rivers eyaletinde KOBİ'lerin performansı üzerinde MBS' nin etkisini açıklamayı amaçlamıştır. Çalışmada örgütsel performansı ölçmede yönetim verimliliği ve maliyet kontrolü kullanılmıştır. Çalışmada veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Sonuçlar MBS'nin yönetim verimliliğini ve maliyet kontrolünü artırdığını ortaya koymuştur.

Alnajjar (2017); Yaptığı çalışmada, Üst yönetimin ve muhasebe müdürlerinin bilgilerinin desteğinin, MBS üzerindeki etkisini araştırmak ve ayrıca MBS' nin örgütsel performans ve performans yönetimi üzerindeki etkisini analiz etmek amaçlanmıştır. Çalışma, Birleşik Arap Emirlikleri hükümetinde ticareti hizmet ve üretim sektörlerinde çalışan 74 KOBİ'den elde edilen verileri SPSS ve AMOS programlarını kullanılarak analiz etmiştir. Çalışmada, muhasebe müdürlerinin bilgisi ve üst yönetim desteğinin MBS üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu ve MBS'nin örgütsel performansı ve performans yönetimini önemli ölçüde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Stephen (2017); Yaptığı çalışmada, Güney Sudan Cumhuriyeti'nin Juba kentinde seçilmiş Sivil Toplum Kuruluşlarında MBS' nin örgütsel performans üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmış ve faaliyet gösteren 7 STK'dan seçilmiş 124 kişiye uygulanmıştır. Çalışmada MBS' nin değişkenleri; sistem kalitesi, bilgi kalitesi ve sistem tehditleri; Örgütsel performans göstergeleri ise örgüt hedefine ulaşma, örgüt verimliliği ve etkinliği olarak alınmıştır. Sonuç olarak, sistem kalitesi ve sistem tehditleri ile örgütsel performans arasında anlamlı bir pozitif ilişki olduğu, ancak bilgi kalitesi ile örgütsel performans arasında önemsiz bir pozitif ilişki olduğu, ayrıca MBS'nin örgütsel performans üzerindeki etkisine ilişkin olarak, çalışma, MBS'nin örgütsel performansı önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymuştur.

Fekade (2017); Yaptığı çalışmada, MBS' nin Etiyopya'da İlaç Tedarik Ajansında stok yönetimi, müşteri memnuniyeti, işlem maliyeti, finansal tablolar, örgüt performansı üzerindeki etkisini araştırmaktır. Çalışmada anket yöntemi uygulanmıştır. Çalışmanın bulguları, MBS' nin stok yönetimi, mali tablo, müşteri memnuniyeti, örgütsel performans üzerinde olumlu ve önemli bir etkisi olduğunu ve işlem maliyeti ile olumsuz bir ilişkisi olduğunu göstermiştir.

Trabulsi (2018); Yaptığı çalışmada, MBS'nin örgütsel performans (maliyetleri düşürme, kaliteyi iyileştirme ve etkili karar verme) üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırma Sudi Arabistan'da faaliyet gösteren KOBİ'lerle yapılmış, veriler anket yöntemiyle toplanmış ve 137 anket formu analizde kullanılmıştır. Hipotezleri test etmede ve verilerin analizinde en küçük kareler yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları, MBS kullanımının genel olarak örgütsel performans üzerinde ve maliyetin azaltılması, kalitenin iyileştirilmesi ve etkili karar alma dahil olmak üzere tüm boyutları üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu kanıtlamaktadır.

3. Metodoloji

Çalışmanın amacı MBS'nin örgütsel performans üzerinde etkisinin bulunup bulunmadığını tespit etmektir. Çalışmanın uygulama alanı TR81 bölgesinde faaliyet gösteren üretim işletmeleri olup bu işletmelerde çalışan yönetici ve muhasebe meslek mensuplarına uygulanan anketlerden elde edilen veriler SPSS 22.0 ile analiz edilmiştir. Çalışmada izlenen metodoloji aşağıda ifade edilmiştir.

3.1. Araştırma Amacı ve Önemi

Üretim işletmeleri dünya ekonomisi içinde çok önemli bir yere sahiptir. İşletme yöneticileri, işletmelerin varlığını sürdürmek ve rekabet ortamına ayak uydurmak aynı zamanda işletmenin performans düzeylerini ölçmek için önemli bilgilere ihtiyaç duymaktadırlar. İhtiyaç duyulan bu bilgilerin çoğu, MBS tarafından üretilmekte, aynı zamanda bu sistem yöneticilerin işletmenin performans düzeyi hakkında sağlıklı bilgiler edinmesine yardımcı olmaktadır.

MBS, işletmelerin işlemlerinin kontrol edilmesinde ve performansının geliştirilmesinde örgütsel yönetime yardımcı olan bir araçtır. MBS, örgütsel düzeyde muhasebe bilgisinin tanımlanması, toplanması, kaydedilmesi ve yorumlanmasını içermektedir. Bu kapsamda çalışmada, MBS' nin örgütsel performans üzerindeki olası etkisi araştırılmıştır. MBS'nin kalite, verimlilik, finansal performans, yenilik, pazarlama ve karar alma gibi bazı önemli performans ölçüleri üzerindeki etkisi yapılan anket çalışması ile incelenmiştir.

3.2. Kullanılan Ölçek ve Verilerin Toplanması

Bu çalışma öncesinde kapsamlı bir literatür taraması yapılmış, anket sorularının hazırlanmasında Fekade (2017), Qamruzzaman (2014), Soudani (2012) ve Alnajjar (2017)'in çalışmalarından yararlanılmıştır.

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda hazırlanan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde demografik özellikler yer almaktadır. İkinci bölümde yer alan sorular ise MBS' nin örgütsel performans üzerindeki etkisini ölçmek için hazırlanmıştır. Anketteki ifadeler 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmıştır. Likert ölçeğinde; “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum”, şeklindeki 5 seçenek sunularak katılımcılardan düşüncelerine göre istedikleri seçenekleri işaretlemeleri istenmiştir. Anket, Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini içine alan TR81 bölgesinde, imalat sanayisinde faaliyet gösteren 284 işletmeden 120 işletmenin Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Finans Müdürü ve Muhasebe Müdürlerine uygulanmıştır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi, Evren ve Örneklem

Bu çalışma, ekonomik büyüme ve bölgesel kalkınmaya yüksek katkı sağlaması beklenen firma sayısı, istihdam ve ihracatta önemli yer sahibi olan üretim işletmeleri üzerine odaklanmıştır. Çalışmada uygulama alanı olarak ise, ölçekleri ve sektörleri açısından zengin üretim işletmeleri mevcudiyeti bulunan Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini içine alan TR81 Bölgesi seçilmiştir. Çalışma sektörel kapsam olarak üretim işletmeleri, coğrafi kapsam olarak ise TR81 Bölgesi ile sınırlı tutulmuştur.

Araştırmada TR81 bölgesinde faaliyet gösteren üretim işletmelerini temsil etmek üzere TÜİK'den hizmet alımı yoluyla temin edilen örneklem kullanılmıştır. Örneklem hesaplamalarında 0,95 güvenirlilik ve 0,10 örneklem hatası ile temsil edilebilecek evren büyüklüğü 88 işletmeden oluşmaktadır. Bu firmaların tüm bölgeye dağılmış olarak 120'sine anket uygulanabildiğinden çalışmanın bölge üretim işletmeleri temsil kabiliyetini sağladığı düşünülmektedir.

4. Araştırmanın Bulguları

Katılımcıların yanıtladığı anket sonuçlarına göre istatistiksel analiz aşamaları şöyledir: İlk olarak ankete verilen yanıtların tutarlılığını ölçmek amacıyla güvenilirlik testi uygulanmıştır (Cronbach Alpha Katsayısı). İkinci aşamada betimsel istatistik analizi uygulanarak sonuçlar yorumlanmıştır. Üçüncü aşamada verilere normallik ve homojenlik testi uygulanmıştır. Dördüncü aşamada işletme özelliklerinin MBS üzerinde anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Beşinci aşamada MBS ile Örgütsel performans arasındaki ilişkiyi ölçmek için Korelasyon analizi uygulanmış ve sonuçlar yorumlanmıştır. Son aşamada ise MBS'nin örgütsel performans üzerindeki etkisini ölçmek için Regresyon Analizi yapılmıştır.

4.1. Güvenilirlik Analizi

Cronbach Alpha testi en sık kullanılan güvenilirlik hesaplama yöntemidir. Cronbach Alpha katsayısı ölçekte yer alan soruların homojen bir yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmediğini araştırmaktadır. Cronbach Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değer almaktadır. Yapılan analizde elde edilen sonuç ne kadar yüksek çıkarsa anketin güvenirliliği bir o kadar yüksektir. Alpha katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenirliliği aşağıdaki gibi yorumlanmaktadır (Kalaycı, 2016: 405).

Çalışmada MBS' nin güvenirliliğini ölçmeye yönelik analize dahil edilen 16 sorunun Cronbach Alpha katsayısı, 0,903 ve örgütsel performansı ölçmeye yönelik hazırlanan 17 sorunun Cronbach Alpha katsayısı ise 0,904 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu, yapılacak analizlerin tutarlı sonuçlar vereceğini göstermektedir. Bu sonuç yapılan çalışma için arzu edilen bir durumdur.

4.2. Demografik Özelliklere İlişkin Betimsel İstatistik Analizi

Araştırmaya katılan işletmelerin ve anketi cevaplayan katılımcıların cinsiyeti, işletmedeki pozisyonu, işletmenin faaliyet süresi, işletmenin faaliyet alanı, işletmenin ihracat yapma süresi, muhasebe işlemlerinin takip edildiği yer ve anket uygulamasının yapıldığı iller ile ilgili frekans analizi sonuçları Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Demografik Özelliklere İlişkin Analiz Sonuçları

Çalışanların cinsiyeti	F/S	%	İşletmedeki pozisyonunuz	F/S	%
1.Bay	73	60,8	1.Genel müdür	39	32,5
2.Bayan	47	39,2	2.Genel müdür yardımcısı	45	37,5
Toplam	120	100	3.Muhasebemüdürü	17	14,2
			4.Finans müdürü	12	10,0
			5. Diğer	7	5,8
			Toplam	120	100
İşletmenin faaliyet süresi	F/S	%	İşletmenin faaliyet alanı	F/S	%
0-5 yıl	29	24,2	Gıda	18	15
6-10 yıl	26	21,7	Tekstil	33	27,5
11-15 yıl	17	14,2	Mobilya	19	15,8
16-20 yıl	15	12,5	İnşaat	20	16,7

20 yıl üzeri Toplam	33 120	27,5 100	Teknoloji Diğer Total	29 1 120	24,2 0,8 100
İşletmenin ihracat yapma süresi	F/S	%	İşletmenin muhasebe işleminin takip edildiği yer	F/S	%
İhracat yapmıyor	51	42,5	İşletme bünyesinde	32	26,7
1-5 yıl	24	20,0	İşletme dışında bir	42	35,0
6-10 yıl	24	20,0	muhasebe bürosunda		
11-20 yıl	12	10,0	Bir kısmı işletme	46	38,3
21 veya daha	9	7,5	bünyesinde, bir kısmı		
fazla yıl	120	100,0	muhasebe bürosunda.	120	100,0
Toplam			Toplam		
Anket uygulamasının yapıldığı iller	F/S	%			
Zonguldak	71	59,2			
Karabük	28	23,3			
Bartın	21	17,5			
Toplam	120	100,0			

4.3. Normallik Dağılımı

İstatistiksel çalışmalarda verilerin dağılımı çok önemlidir. Çünkü istatistik araştırmalarda yapılan birçok testin uygulanabilmesi için dağılımın normal ve normale yakın olması gerekir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını ölçmek için en çok kullanılan analiz yöntemleri Kolmogorov - Simirnov testi ve Shapiro – Wilk W testidir. Bu testlerin sonucunda P değeri -1 ile +1 arasında yer alıyorsa, verilerin normal dağıldığı varsayılmaktadır (Mert, 2016: 54).

Tablo 2. Verilerin Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Simirnov			Shapiro-Wilk		
	Test istatistiği	S.D.	İstatistiksel anlamlılık	Test istatistiği	S.D.	İstatistiksel anlamlılık
MBS_ortalama	0,090	120	0,018	0,941	120	0,000
örg_per_ortalama	0,072	120	0,189	0,980	120	0,066

MBS değişkeni için Kolmogorov –Simirnov testi P değeri $P = 0,018$ ve Örgütsel performans Kolmogorov –Simirnov testi P değeri $P = 0,189$ olarak hesaplanmıştır.

Shapiro – Wilk W testi ile analiz edildiğinde ise MBS değişkeni için P değeri; $P = 0,000$; Örgütsel Performans değişkeni için P değeri; $P = 0,066$ olarak hesaplanmıştır. Analiz sonuçlarına göre P değerleri -1 ile +1 arasında yer aldığı için verilerin normal dağıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.4. Farklılık Analizi

MBS'nin Örgütsel Performans üzerindeki etkinliği ölçülmesine ilişkin, aynı zamanda çalışanların cinsiyeti, işletmedeki pozisyonunu, işletmenin faaliyet süresi, temel faaliyet alanının, işletmelerin ihracat yapıp yapmamalarının, muhasebe işlerinin takibinin nerede yapıldığının ve faaliyet gösterilen illerin MBS üzerinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinde parametrik istatistiksel tekniklerden olan t testi ile ANOVA testi kullanılması uygun olacaktır.

Tablo 3. Farklılık Analizleri Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	H/T	F	P
İşletmedeki pozisyonunuz	0,959	0,622	0,648
İşletmenin faaliyet süresi	0,590	1,163	0,331

İşletmenin faaliyet alanı	0,911	0,390	0,855
İşletmenin ihracat yapma süresi	0,143	0,643	0,633
İşletmenin muhasebe işleminin takip edildiği yer	0,143	1,741	0,180
Anket uygulamasının yapıldığı iller	0,013	2,102	0,127

Homojenlik testi değerleri incelendiğinde; İşletmedeki pozisyona göre MBS' nin etkinliğine ilişkin Varyansların homojenliği test değeri ($0,959 > 0,05$), İşletmelerin faaliyet sürelerinin MBS' nin etkinliğine ilişkin varyansların homojenliği test değeri ($0,590 > 0,05$), İşletmelerin temel faaliyet alanlarının MBS' nin etkinliğine ilişkin varyansların homojenliği test değeri ($0,911 > 0,05$), İşletmelerin ihracat yapma, yapmamalarının MBS' nin etkinliğine ilişkin varyansların homojenliği test değeri ($0,143 > 0,05$), İşletmelerin Muhasebe işlemlerinin takibinin yapıldığı yer bakımından MBS' nin etkinliğine ilişkin varyansların homojenlik test değeri ($0,570 > 0,05$) olduğu için %95 güvenle, grupların varyansı homojendir. Neticede varyans analizinin temel varsayımı sağlandığı için, varyans analizinden elde edilen sonuçların sağlıklı olduğu söylenebilir.

Anket çalışmasının uygulandığı iller bakımından MBS' nin etkinliğine ilişkin varyansların homojenliği test değeri ($0,013 < 0,05$) olduğundan %95 güvenle, grupların varyansı homojen değildir.

İşletmedeki pozisyonun MBS' nin etkinliğine ilişkin Anova test sonuçları ($F=0,622$; $P=0,648 > 0,05$), İşletmelerin faaliyet sürelerinin MBS' nin etkinliğine ilişkin Anova test sonuçları ($F=1,163$; $P=0,331 > 0,05$), İşletmelerin temel faaliyet alanlarının MBS' nin etkinliğine ilişkin Anova test sonuçları ($F=0,390$; $P=0,855 > 0,05$), İşletmelerin ihracat yapma, yapmamalarının MBS' nin etkinliğine ilişkin Anova test sonuçları ($F=0,643$; $P=0,633 > 0,05$), İşletmelerin Muhasebe işlemlerinin takibinin yapıldığı yer bakımından MBS' nin etkinliğine ilişkin Anova test sonuçları ($F=1,741$; $P=0,180 > 0,05$) ve Anket çalışmasının uygulandığı iller bakımından MBS' nin etkinliğine ilişkin Anova test sonuçları incelendiğinde ($F=2,102$; $P=0,127 > 0,05$) tek yönlü varyans analizi için %95 güvenle, MBS ile İşletmedeki pozisyonlar, faaliyet süresi, temel faaliyet alanı, ihracat yapma yapmamaları, muhasebe işlemlerinin takibinin yapıldığı yer ve anketin uygulandığı iller arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

İşletmede çalışanların cinsiyetinin MBS üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı t testi ve lavene testi ile incelenmiştir. Lavene testi iki ya da daha fazla grubun varyanslarının homojenliğini test eder. P değeri $0,974 > 0,05$ olduğundan %95 güvenle grupların varyansları homojendir. T testi sonuçları incelendiğinde ise t değerinin $1,126 > 0,05$ olduğundan, İşletmede çalışanların cinsiyeti MBS üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmaz.

4.5. Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi veya bir değişkenin iki veya daha çok değişken ile olan ilişkisini test etmek, varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Korelasyon analizinde amaç; bağımsız değişken (X) değiştiğinde, bağımlı değişkenin (Y) ne yönde değişeceğini görmektir. Korelasyon analizi sonucunda, değişkenler arasında doğrusal ilişki olup olmadığını ve varsa bu ilişkinin derecesi korelasyon katsayısı ile hesaplanır. Korelasyon katsayısı "r" değeri ile gösterilir ve $-1 < r < 1$ arasında değerler alır. Katsayının pozitif olması iki değişken arasında aynı yönde, negatif olması ise iki değişken arasında ters yönde ilişkinin olduğu anlamına gelmektedir. (Kalaycı,2016: 115).

Tablo 4. Korelasyon Analiz Sonuçları

MBS_Ortalama	Pearson Korelasyonu	MBS_Ortalama	Örg Per_Ortalama
		1	0,579**
			0,000

Örg_Per_Ortalama	Pearson Korelasyonu	0,579**	1
		0,000	

Korelasyon analizi sonucuna göre MBS ile Örgütsel Performans arasında korelasyon katsayısı 0,579 olarak hesaplanmış ve bu değer iki değişken arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu göstermektedir.

4.6. Regresyon Analizi

Bir değişkenin diğer değişkenler tarafından açıklanarak doğrusal bir model oluşturulmasına kısaca regresyon analizi denir. Bağımlı değişken olarak adlandırılan ve açıklanmak istenen değişken bir takım açıklayıcı ya da bağımsız değişken ya da değişkenler tarafından doğrusal bir modelle ifade edilir. Kısaca regresyon analizi değişkenler arasındaki tek yönlü ilişkiyi analiz eder. Bir bağımsız değişkenin olduğu regresyona Basit Doğrusal Regresyon, birden çok değişkenin olduğu regresyona ise çoklu regresyon denir (Mert,2016:128).

Bağımsız değişken tarafından bağımlı değişkendeki toplam değişimin yüzde kaçının açıklandığını bulmak için Regresyon analizinde R^2 değerinden yararlanılır ve R^2 değeri 0 ile 1 arasında değer alır, değer 0'a yaklaşırsa, modelin veriye uyum göstermediği veya bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkendeki değişmeyi açıklayamadığı, 1'e yaklaşırsa, bağımlı değişkendeki değişimin, bağımlı değişkenler tarafından iyi açıklandığını gösterir.

Araştırmada Basit Doğrusal Regresyon analiz yöntemi kullanılmış, İşletmedeki pozisyonun, faaliyet süresinin, temel faaliyet alanı, işletmelerin ihracat yapıp yapmamaları, Muhasebe İşlemlerinin takibi ve anketin uygulandığı illerin analiz sonuçları oluşturulan modelin anlamlık düzeyini bozduğu için analiz dışında bırakılmıştır.

Regresyon analizi ile ilgili hipotezler aşağıdaki şekildedir.

H0: Muhasebe Bilgi Sisteminin Örgütsel Performans üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur.

H1: Muhasebe Bilgi Sisteminin Örgütsel Performans üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

Verilerden Muhasebe Bilgi Sistemi bağımsız, Örgütsel performans ise bağımlı değişken olarak ele alınmıştır.

Tablo 5. Muhasebe Bilgi Sisteminin Örgütsel Performans Üzerindeki Etkisi

Model özeti						
Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Standart hata	Durbin-Watson	
1	0,579 ^a	0,336	0,330	0,65761	1,770	
Anova						
Model		Kareler toplamı	DF	Ortalama kare	F	P
1	Regresyon	25,796	1	25,796	59,651	000 ^b
	Residual (Kalan)	51,029	118	0,432		
	Toplam	76,825	119			
Coefficients						
Model		Standartlaştırılmamış Coefficients		Standartlaştırılmış Coefficients	T	P
		B	STD. Hata	Beta		
1	Sabit sayı	1,166	0,310		3,763	0,000
	MBS_ortalama	0,610	0,079	0,579	7,723	0,000

Model özetindeki R^2 değeri 0,336'dır. Bu değer MBS kullanımının Örgütsel Performans üzerindeki açıklama gücünü göstermektedir. Bu sonuca göre, bağımlı değişkendeki (örgütsel performans) %34'lük değişim, modele dâhil edilen bağımsız değişken (MBS) tarafından açıklanmaktadır. Bir başka ifade ile örgütsel performanstaki değişimin %34'lük kısmı MBS'deki değişimler tarafından açıklanmaktadır. F değerinin, ($F=59,651$ $p<0,05$) anlamlı olması sebebiyle

modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu değer, araştırmada “İşletmelerde MBS kullanımının örgütsel performans üzerinde etkisi vardır” şeklindeki H1 hipotezi kabul edilmiştir.

Coefficients tablosu incelendiğinde de katsayıların tahmin değerleri ve bunlara ilişkin t değerleri yer almaktadır. Bu değer işletmelerde MBS kullanımındaki bir birimlik artışın, örgütsel performans boyutunu 0,610 birim artıracaktır. Bu katsayıya ilişkin t değeri de anlamlı bulunduğundan ($p < .05$) örgütsel performans değişkeninin katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır.

5. Sonuç ve Öneriler

Dünya’da ve Türkiye’de MBS uygulaması hızla ve gelişerek yayılmaktadır. MBS’nin ana amacı işletmelerde meydana gelen değişimlerin aynı zamanda işletme yöneticilerinin ihtiyaç duydukları bilgiyi, doğru yerde, doğru zamanda ve güvenli bir şekilde sağlamaktır. İşletmelerde kalite ve performansı iyileştirme, maliyet azaltma, etkin iç kontrol ve karar alma gibi beklentiler için MBS kullanımı kaçınılmazdır. Ayrıca toplumsal itibarını korumak ve rekabette üstün olabilmek için işletmelerin güçlü bir finansal yapıya ihtiyaçları vardır. Güçlü finansal yapı ise MBS’nin etkin bir biçimde çalışması ile mümkündür.

Etkin, esnek ve güvenilir MBS işletmelerde, örgütsel performansı etkilemektedir. MBS ile örgütteki bilgi kaybının önüne geçilmekte, etkin ve doğru kararlar alınması sağlanmakta, çalışanların örgüt içinde işlerine daha hakim olması ve yenilikçi çözümler üretebilmeleri desteklenmekte, işletmelere sahip olduğu bilgiyi kullanarak rekabet avantajı yaratmakta, bilginin örgütteki tüm hizmet ve ürünlere doğrudan aktarılması ile ürünün kalitesi ve hizmet iyileştirilmektedir.

Bu çalışma ile MBS’nin işletmelerde kullanım düzeyi tespit edilmeye çalışılmış ve örgütsel performans üzerindeki etkisi ölçülmüştür. Çalışmanın uygulama alanı, TR81 Bölgesinde faaliyet gösteren üretim işletmeleridir. Veri toplamı yöntemi olarak anket formu kullanılmıştır. Uygulanan anket formu ile Zonguldak, Karabük, Bartın olmak üzere üç ildeki 120 üretim işletmesine ulaşılmış ve elde edilen veriler uygun veri analiz yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların yanıtladığı geçerli anketlere ilişkin veriler SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir. İstatistiksel analiz aşamalarında ilk olarak ankete verilen yanıtların tutarlılığını ölmek amacıyla güvenilirlik testi uygulanmış (Cronbach Alpha Katsayısı) ve verilerin yüksek düzeyde güvenilir olduğu, aynı zamanda yapılan analizlerin tutarlı sonuçlar verdiği gözlemlenmiştir. İkinci aşamada betimsel istatistik analizi uygulanarak sonuçlar yorumlanmıştır. Araştırmaya katılan işletmelerin ve anketi cevaplayan katılımcıların cinsiyeti, işletmedeki pozisyonu, işletmenin faaliyet süresi, işletmenin faaliyet alanı, işletmenin ihracat yapma süresi, muhasebe işlemlerinin takip edildiği yer ve anket uygulamasının yapıldığı iller ile ilgili frekans analizi yapılmıştır. Üçüncü aşamada verilere normallik testi uygulanmıştır. Verilerin Normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için MBS ve örgütsel performansı oluşturulan sorulara Kolmogorov – Simirnov ve Shapiro – Wilk W testi uygulanmış ve aynı zamanda Basıklık ve Çarpıklık değerlerine bakılmıştır. %95 güvenle verilerin normal dağıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Dördüncü aşamada işletme özelliklerinin MBS üzerinde anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Tek yönlü varyans analizi için %95 güvenle, MBS ile işletmedeki pozisyonlar, faaliyet süresi, temel faaliyet alanı, ihracat yapıp yapmamaları, muhasebe işlemlerinin takibinin yapıldığı yer ve anketin uygulandığı iller arasında anlamlı bir farklılık yoktur sonucuna ulaşılmıştır. Beşinci aşamada MBS ile Örgütsel performans arasındaki ilişkiyi ölçmek için korelasyon analizi uygulanmış ve korelasyon analizi sonucuna göre 0,579 korelasyon katsayısı ile MBS ile Örgütsel Performans arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu göstermiştir. Son aşamada ise MBS’nin örgütsel performans üzerindeki etkisini ölçmek için Basit Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır. R^2 değeri 0,336 olarak hesaplanmıştır. Bu değer MBS kullanımının örgütsel performans üzerindeki açıklama gücünü göstermektedir. Yani, bağımlı değişkendeki (örgütsel performans)

%34'lük değişim, modele dâhil edilen bağımsız değişken (MBS) tarafından açıklanmaktadır. ANOVA tablosunun sonucuna göre ise H1: işletmelerde MBS'nin örgütsel performans üzerinde anlamlı bir etkisi vardır, hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışmanın ana hipotezi değerlendirildiğinde, alınan sonuçlara göre MBS'nin örgütsel performans üzerinde olumlu yönde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda çalışmada ana hipotez doğrulanmıştır. Bu kapsamda örgütsel performansı ve hizmet kalitesini artırmayı önemseyen işletme yönetimlerinin, MBS'ne önem vermeleri ve işletmelerinde etkin bir şekilde kullanmaları önerilmektedir. Örgütlerde MBS'nin güvenilir ve esnek bir yapıya ulaştırılması ile birimler arasında hızlı bilgi akışı sağlanabilir ve bu yapı işletmelerde doğru kararlar alınmasında bir zemin oluşturabilir. İşletmelerde MBS'nin gelişi üst yönetim tarafından desteklenmeli ve çalışan performansı da düşünülerek bilgi sistemi işletmede etkili bir şekilde uygulanmalıdır. Ayrıca MBS'nde bilgi aktarımının düzenli ve kesintisiz olması önemlidir ve örgütsel performansı etkilemesi dolayısıyla bu hususa ayrıca özen gösterilmelidir.

KAYNAKÇA

Akal, Z. (2005). *İşletmelerde Performans Ölçüm ve Denetimi Çok Yönlü Performans Göstergeleri*. Ankara: MPM Yayını.

Alnajjar, M. (2017). *Impact of Accounting Information System on Organizational Performance. A Study of SMEs in the UAE*. Prince Mohammad bin Fahd University, KSA.

Bakıoğlu, R. (2001). "Örgütsel Performans Kavramı ve Gelişimi." Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, 4(15).

Basel, W.O. and Rosni, B. (2016). "Accounting Information System (AİS) And Organizational Performance: Moderating Effect Of Organizational Culture." *International Journal of Economics, Commerce and Management*, 4 (4).

Dinç, E ve Abdioğlu, H.(2009). "İşletmelerde Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi: İMKB-100 Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Araştırma." Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı 21.

Esmeray, A. (2016). "The Impact of Accounting Information Systems on Firm Performance: Empirical Evidence in Turkish Small and Medium Sized Enterprises." *International Review of Management and Marketing*: 233-236.

Fekade, S. (2017). *The Impact Of Accounting Information System on Organizational Performance: A Case Study on Pharmaceutical Fund And Supply Agency*. Addis Ababa University College Of Business And Economics Department Of Accounting And Finance.

Hair, B. B. and Anderson. R. (2014). *Multivariate Data Analysis*. England: Pearson Education Limited.

Kalaycı, Ş. (2016). *Spss Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tarcan Matbaacılık.

Mistepe, M.U. (1998). "Orman Ürünleri Sanayinde ORÜS A.Ş.' nin Performans Göstergeleri." *Verimlilik Dergisi*. Ankara: MPM Yayınları. 10: 109.

Grady, M. W. (1991). *Performance Measurement, Implementing Strategy*. Management Accounting.

Qamruzzaman, Md. (2014). "Accounting Information System (AİS) Enhance Efficiency Level Of The Organization: Evidence From Insurance Industry In Bangladesh." *Bangladesh Research Publications Journal*, 9 (4): 297-304.

Mert, M. (2016). *Yatay Kesit Veri Analizi Bilgisayar Uygulamaları*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Akpos, N. and Wariboko I. T. (2016). “Impact Of Accounting Information System On Organizational Effectiveness: A Study Of Selected Small And Medium Scale Enterprises In Woji, Portharcourt.” *International Journal for Research in Business, Management and Accounting*.

Nzmo, S. (2013). *Impact Of Accounting Information Systems On Organizational Effectiveness Of Automobile Companies In Kenya*. Research Project Submitted In Fulfillment For The Requirement Of The Award Of Degree In Master Of Business Administration University Of Nairobi.

Onaolapo, O. (2012). “Effect of Accounting Information System on Organisational Effectiveness: A Case Study of Selected Construction Companies in Ibadan, Nigeria.” *American Journal of Business and Management*, 1 (4): 183-189.

Phillips, P. A. (1999). “Performance Measurement Systems and Hotels: a New Conceptual Framework.” *Hospitality Management*.

Soudani, S. (2012).”The Usefulness of an Accounting Information System for Effective Organizational Performance,” *International Journal of Economics and Finance*, 4 (5).

Stephen, D. L. (2017). *Accounting Information System And Organisational Performance In Selected Ngos In Juba, South Sudan*. A Thesis Report Presented to The College of Economics and Management In Partial Fulfillment Of The Requirement For The Award of Masters In Business Administration At Kampala International University.

Sürmeli, F. Erdoğan, M. ve Erdoğan, N. (2006). *Muhasebe Bilgi Sistemi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları Yayın no:1644.

Trabulsi, R. (2018). “The Impact of Accounting Information Systems on Organizational Performance: The Context of Saudi’s SMEs.” *International Review of Management and Marketing*, 8 : 69-73.

Uluyol, O. Derin, N. ve Demir, E. T. (2011). “Finansal Performansın Yükseltilmesinde İki Belirleyici Faktör: Müşteri Memnuniyeti ve Çalışan Tatmini: Malatya’da Faaliyet Gösteren Süpermarketlerde Bir Uygulama.” *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4: 7.